C/2025/2773

20.5.2025 г.

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

от 4 април 2025 година

относно устава, процедурния правилник, включително процедурния правилник относно консултирането със заинтересованите страни, и списъка на членовете на Европейската мрежа на операторите на мрежи за водород

(само текстът на английски език е автентичен)

(C/2025/2773)

I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

В член 57, параграф 10 от Регламент (ЕС) № 2024/1789 на Европейския парламент и на Съвета ([1]) се предвижда Европейската комисия да предостави на Европейската мрежа на операторите на мрежи за водород становище относно нейния проект на устав, процедурен правилник и списък на членовете.

На 30 август 2024 г. Европейската мрежа на операторите на мрежи за водород (наричана по-долу „ЕМОМВ“) представи на Европейската комисия и на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (наричана по-долу „ACER“) своя устав, процедурен правилник, включително процедурен правилник относно консултирането със заинтересованите страни, и списък на членовете.

На 18 декември 2024 г. ACER прие становище относно устава , процедурния правилник (ПП), включително процедурния правилник относно консултирането със заинтересованите страни (ППКЗС), и списъка на членовете, като взе предвид резултатите от обществената консултация, и представи това становище на Комисията на 19 декември (наричано по-долу „становището на ACER“ ([2])).

Като взе предвид становището на ACER от 18 декември 2024 г., Комисията представя следното становище относно списъка на членовете, устава и процедурния правилник на ЕМОМВ.

II. ОЦЕНКА

II.1. Цел и дейности — член 4 от устава

II. 1.1 *Съдържание*

В член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789 се определят целите на ЕМОМВ, включително целите в областта на климата (член 57, параграф 6). Същевременно в член 4, параграф 1 от устава се определя целта на ЕМОМВ и се отразява формулировката в член 57, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1789, но се пропуска задължението за подкрепа на целите в областта на климата.

II. 1.2 *Становище на ACER*

ACER отбелязва, че пропускането в устава на целите в областта на климата е в противоречие с Регламент (ЕС) 2024/1789 и може непреднамерено да стесни обхвата на дейност на ЕМОМВ. Освен това заинтересованите страни в обществената консултация на ACER подчертаха необходимостта от привеждане на целта и дейностите на ЕМОМВ в съответствие с целите на ЕС за декарбонизация и устойчивост, включително чрез поставяне на акцент върху водорода от възобновяеми източници и използването му в трудните за декарбонизиране сектори. Поради това ACER препоръчва тези цели да бъдат изрично добавени към целта на ЕМОМВ, определена в член 4, параграф 1 от устава.

II.1.3 *Становище на Комисията*

В член 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 се определят ясни принципи за организацията на пазарите на водород, включително цели в областта на климата (функционирането на пазара и планирането на мрежата например дават приоритет на използването на водород в сектори, в които е трудно да се намалят въглеродните емисии, и улеснява постигането на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката).

В заключение Комисията счита, че член 4 от устава следва да бъде изменен, така че да включва целите в областта на климата.

([1]) Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 (ОВ L, 2024/1789, 15.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

([2]) Становище № 10/2024 от 19 декември 2024 г. на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия, ACER Opinion 10-2024 on ENNOH's statutory documents.

II.2. **Членове на Асоциацията — членове 6 и 7 от устава и член 2 от ПП**

II. 2.1 *Съдържание*

В член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789 се определя, че ЕМОМВ се състои от оператори на мрежи за пренос на водород (наричани по-нататък „ОПМВ“), сертифицирани съгласно член 71 от Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета ([3]). В законодателството се въвеждат и преходни разпоредби, като се отчита зараждащия се характер на развиващия се пазар на водород. По-конкретно, в него се установява преходен период, като в член 57, параграф 3 се посочва, че ОПМВ могат да станат членове на ЕМОМВ още в началото на техните процедури за сертифициране, провеждани от регулаторния орган. Това членство е обвързано с:

последващо положително сертифициране в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2024/1789 и член 71 от Директива (ЕС) 2024/1788, извършено до 24 месеца след като операторът е станал член на ЕМОМВ; и

най-малко разработване на проекти за инфраструктура за водород с окончателно инвестиционно решение до четири години след като операторът е станал член на ЕМОМВ.

В член 7 от проекта на устав обаче критериите за допустимост се разширяват извън определените в законодателството, като се създава допълнителна категория „членове учредители“ и се посочва, че „Асоциацията е създадена от членовете учредители“. Освен това в член 2, параграф 3 от проекта на ПП се посочва, че за членовете учредители процедурата по сертифициране се счита за започнала, след като учредителят представи копие от искане, с което отправя молба към регулаторния орган да започне процедурата по сертифициране.

От държавите членки се изисква да транспонират Директива (ЕС) 2024/1788, включително член 71 относно сертифицирането, в националното си законодателство в рамките на двегодишен период за транспониране, който приключва на 5 август 2026 г. Това включва също и създаването на национално законодателство, с което се предоставят необходимите правомощия на регулаторните органи за провеждане на процеса на сертифициране.

II. 2.2 *Становище на ACER*

ACER повдига три основни въпроса относно членството в ЕМОМВ.

На първо място, ACER отбелязва, че в член 57, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 ясно се постановява, че ЕМОМВ трябва да се състои от ОПМВ, сертифицирани съгласно член 71 от Директива (ЕС) 2024/1788. Това изискване за сертифициране е заложено в проектите на учредителните документи. Въпреки това, за да се избегне всякаква двусмисленост, ACER препоръчва да се използва по-ясен език, като в член 6, параграф 1 от устава изрично се посочи, че членовете на ЕМОМВ трябва да бъдат сертифицирани съгласно член 71 от Директива (ЕС) 2024/1788. ACER препоръчва също така да се поясни в учредителните документи, че чрез дерогация от член 57, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 ОПМВ, дерогиран от член 68 от Директива (ЕС) 2024/1788 относно изискването за отделяне, също може да се получи членство в ЕМОМВ, но при спазване на условията, посочени в член 57, параграф 4 от регламента.

На второ място, ACER отбелязва, че приемането на членове учредители на ЕМОМВ като членове без официално започване на процедурата по сертифициране, както е посочено в член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789, а само въз основа на искане от страна на дружеството за сертифициране, отправено до националния регулаторен орган съгласно националното законодателство, би подкопало правното основание за създаването на ЕМОМВ и би поставило под съмнение легитимността на неговите резултати. Това може да доведе до предизвикателства по отношение на доверието и приемането на дейността на ЕМОМВ, тъй като заинтересованите страни могат да поставят под въпрос дали създаването на асоциацията е било законно на първо място.

Освен това ACER отбелязва, че процесът, предложен в устава и ПП, до голяма степен зависи от начина, по който регулаторният орган отговаря на искането за започване на процедура по сертифициране. Тъй като регулаторният орган може все още да не разполага с правна компетентност да обработва такива искания преди транспонирането на директивата в националното законодателство, вероятно тези искания ще се считат за недопустими.

ACER посочва също така риска членовете учредители да загубят членството си, ако все още не са сертифицирани в срок от две години след присъединяването им към ЕМОМВ като членове. По мнение на ACER този риск не е незначителен, като се има предвид, че държавите членки трябва да транспонират директивата до 5 август 2026 г. С този подход се поемат също и рисковете от отлагане на опасенията за началото на ефективното и безпроблемно функциониране на ЕМОМВ до август 2026 г.

([3]) Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (ОВ L, 2024/1788, 15.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

Поради това ACER представя алтернативен и прагматичен подход, състоящ се в частично, но целесъобразно транспониране на директивата в държавите членки, като се работи основно върху липсващите национални правила за сертифициране на ОПМВ. Въпреки че това би премахнало гореспоменатите правни проблеми, ACER разбира, че инициативата за такова решение не е на ЕМОМВ и нейните членове.

ACER признава, че разликата във времето между изискванията за създаване на ЕМОМВ и транспонирането на Директива (ЕС) 2024/1788 на национално равнище създава значително предизвикателство за ефективното функциониране на ЕМОМВ през този първоначален период. По мнение на ACER с проектите на учредителните документи се решава този проблем, тъй като целта им е да се предложи практическо решение в подкрепа на своевременното създаване на ЕМОМВ, без да бъдат ограничавани от двегодишния срок, предоставен на държавите членки за транспониране на разпоредбите на директивата за сертифициране в националното им законодателство.

На трето място, ACER също така констатира риска транспонирането на директивата да протече с различна скорост в отделните държави членки и това да доведе до неравномерно регионално представителство на операторите в ЕМОМВ в началната фаза, което потенциално да застраши представителния характер на методите на работа на ЕМОМВ, както е предвидено от законодателя на ЕС. ([4])

Поради това ACER препоръчва на членовете на ЕМОМВ да намалят този риск, ако той се реализира, като поддържат връзка, доколкото е възможно, с потенциални членове, които все още не могат да се присъединят, но се очаква да го направят в бъдеще. Според ACER това би се постигнало най-добре чрез активно включване на бъдещите членове в подготовката на първоначалните резултати на ЕМОМВ и отчитане на всички съответни интереси в областта на водорода. ACER добавя, че такова сътрудничество ще се осъществява извън разпоредбите на учредителните документи.

II.2.3 *Становище на Комисията*

Комисията има няколко коментара по отношение на членове 6 и 7 от проекта на устав и член 2 от проекта на ПП.

На първо място, в член 57, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 ясно се посочва, че ЕМОМВ трябва да се състои от ОПМВ, сертифицирани съгласно член 71 от Директива (ЕС) 2024/1788. Комисията е съгласна с ACER, че в учредителните документи липсва ясно позоваване на сертифицирането на ОПМВ.

С цел решаване на този проблем Комисията препоръчва:

— да се използва по-ясен език, като в член 6, параграф 1 от устава изрично се посочи, че членовете на ЕМОМВ трябва да бъдат сертифицирани съгласно член 71 от Директива (ЕС) 2024/1788; и

— да се поясни в учредителните документи, че чрез дерогация от член 57, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1789 ОПМВ, който се отклонява от член 68 от Директива (ЕС) 2024/1788 относно изискването за отделяне, също може да стане член на ЕМОМВ при спазване на условията, определени в член 57, параграф 4 от посочения регламент.

На второ място, Комисията признава предизвикателството за ефективното функциониране на ЕМОМВ в началния етап, породено от времевото разминаване между изискванията за създаване на ЕМОМВ и транспонирането на Директива (ЕС) 2024/1788 на национално равнище. Транспонирането е предпоставка за започване и продължаване на сертифицирането на ОПМВ от регулаторните органи в държавите членки.

Същевременно Комисията счита, че правилата в членове 6 и 7 от проекта на устав и член 2 от проекта на ПП се различават от правилата, посочени в член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789, в които ясно са определени изискванията, на които трябва да отговарят операторите на мрежи за водород, за да бъдат допуснати до членство в ЕМОМВ. С проектите на учредителни документи се прави опит да се даде възможност на членовете учредители, т.е. на дружествата, които понастоящем извършват дейност като оператори на преносни системи за природен газ в държавите членки, да станат членове на ЕМОМВ, без да отговарят на изискванията, посочени в член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789.

Комисията е съгласна с ACER, че едно частично и целесъобразно транспониране на директивата, съсредоточено върху разпоредбите относно отделянето и сертифицирането на ОПМВ, би предложило алтернативно решение. Комисията обаче отбелязва, че инициативата за такова решение не е на дружествата, които създават ЕМОМВ, а на държавите членки.

С оглед на гореизложеното Комисията счита, че проектът на устав, проектът на ПП и проектът на списъка на членовете трябва да бъдат изменени, за да се гарантира, че всички членове на ЕМОМВ отговарят на критериите за допустимост, което означава, че са сертифицирани или са започнали процеса на сертифициране, както е посочено в член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789.

([4]) Вж. съображение 78 от Регламент (ЕС) 2024/1789.

На трето място, Комисията е съгласна с ACER, че транспонирането на директивата може да протече с различна скорост в отделните държави членки и това може да доведе до неравномерно регионално представителство на операторите в ЕМОМВ в началната фаза, което потенциално да застраши представителния характер на методите на работа на ЕМОМВ, както е формулирано в съображение 78 от Регламент (ЕС) 2024/1789.

Комисията препоръчва на ЕМОМВ да поддържа връзка, доколкото е възможно, с тези ОПМВ, които са потенциални членове и се очаква да се присъединят към ЕМОМВ в близко бъдеще. Тъй като такова сътрудничество ще се осъществява извън разпоредбите на учредителните документи, не се налагат промени в проекта на устав или ПП. В същото време ЕМОМВ следва да действа независимо и да осигурява необходимата прозрачност, за да се даде възможност за икономически ефективно развитие и експлоатация на бъдещата тръбопроводна мрежа за водород на ЕС.

Комисията отбелязва, че съгласно член 57, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2024/1789 държавите членки имат възможност да номинират образувание за асоцииран партньор в рамките на ЕМОМВ. Това улеснява официалното включване на бъдещите членове в разработването на първоначалните резултати на ЕМОМВ, като им предоставя добре дефинирана и структурирана роля до завършване на сертифицирането им за ОПМВ.

II.3. **Добавяне на нови членове и прехвърляне на членство — членове 7 и 8 от устава**

II. 3.1 *Съдържание*

Член 7 от проекта на устав гласи, че общото събрание на ЕМОМВ взема решение за приемането на нови членове. Освен това общото събрание има право по своя преценка да отхвърли молба за членство, при условие че решението му е обосновано, без обаче да се посочват критериите за отхвърляне на молбата.

По подобен начин с член 8 от проекта на устав общото събрание се упълномощава да взема решения по молба за прехвърляне на членство към субект, който отговаря на критериите за членство в ЕМОМВ. Общото събрание следва да вземе такова решение въз основа на препоръка на управителния съвет на ЕМОМВ. Въпреки това в устава не се определят критерии като основание за такова решение.

II. 3.2 *Становище на ACER*

ACER изразява опасения във връзка с правомощията, предоставени на общото събрание на ЕМОМВ при приемането на нови членове или вземането на решения за прехвърляне на членство, по-специално възможността за отхвърляне на ОПМВ от ЕС по причини, различни от тези, че не отговаря на условията за членство, посочени в член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789.

Според ACER това може да противоречи на член 57, параграф 1 от регламента, с който се задължават всички ОПМВ да си сътрудничат на равнището на Съюза чрез ЕМОМВ, и поставя новите членове в по-неблагоприятно положение в сравнение с членовете учредители.

Поради това ACER препоръчва решението на общото събрание за приемане на нови членове и прехвърляне на членство да се ограничи до проверка на това дали кандидат-членовете са ОПМВ от ЕС по смисъла на директивата и дали са започнали процедура по сертифициране в една от държавите членки. Ако тези условия са изпълнени, общото събрание следва да приеме новите членове или да разреши прехвърляне на членство без допълнителна преценка.

II.3.3 *Становище на Комисията*

Комисията е съгласна с ACER, че ако на общото събрание на ЕМОМВ бъде дадено право да взема решения относно заявленията за членство и прехвърляне на членство, това може да попречи на ОПМВ от ЕС да изпълняват задължението си по член 57, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1789 за сътрудничество на равнището на Съюза посредством ЕМОМВ.

Поради това Комисията препоръчва да се променят членове 7 и 8 от проекта на устав, за да се ограничи ролята на общото събрание на ЕМОМВ по отношение на приемането на нови членове и прехвърлянето на членство до проверка на това дали са изпълнени критериите за членство по член 57 от Регламент (ЕС) 2024/1789.

II.4. **Наблюдатели — член 14 от устав**

II. 4.1 *Съдържание*

В член 14 от проекта на устав се посочва, че ЕМОМВ може да има наблюдатели. Статут на наблюдател може да бъде предоставен на ОПМВ от ЕС, на които държавата членка е предоставила дерогация от определени изисквания на Директива (ЕС) 2024/1788, на субекти, функциониращи като ОПМВ в държави извън ЕС, които са страни по Договора за създаване на Енергийната общност или по Конвенцията за създаване на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ).

Наблюдателите могат да участват в дейностите на ЕМОМВ с определени ограничения. В съответствие с член 14, параграф 3 от проекта на устав те могат да присъстват на заседанията на общото събрание, но без право на глас, и могат да участват в работните групи на ЕМОМВ, доколкото това е разрешено от управителния съвет.

II. 4.2 *Становище на ACER*

ACER счита, че е полезно да се предоставя статут на наблюдател на субекти от държави със споразумения за сътрудничество с ЕС, особено от тези, които вече са транспонирали или са в процес на транспониране на Третия енергиен пакет, тъй като тези държави вероятно ще транспонират в бъдеще и новата правна рамка на ЕС във връзка с водорода. По същата причина обаче ACER счита, че на държави, които нито прилагат, нито планират да приемат и прилагат съответните достижения на правото на ЕС в областта на енергетиката, не следва да се разрешава да участват в дейността на ЕМОМВ или да допринасят за резултатите от нея чрез наблюдатели. ACER добавя, че за да си сътрудничи с оператори на мрежи от трети държави, ЕМОМВ може да сключва двустранни споразумения, както е посочено в член 26 от проекта на ПП. Тези споразумения дават възможност за обмен на необходимата информация и координация на действията, без да се предоставя достъп до вътрешните структури на ЕМОМВ.

ACER препоръчва ограничаване на статута на наблюдател до предприятия, действащи като ОПМВ от трети държави, които са страни по Договора за създаване на Енергийната общност или по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП).

II.4.3 *Становище на Комисията*

ЕМОМВ ще има конкретни задачи съгласно Регламент (ЕС) 2024/1789. Съответно само заинтересованите страни, включително операторите на мрежи за водород от трети държави, които прилагат законодателството на ЕС, следва да имат право да участват в изпълнението на тези задачи, дори като наблюдатели. Комисията е съгласна с ACER и насърчава изменението на проекта на УУ с цел ограничаване на статута на наблюдател до предприятия, действащи като ОПМВ, от трети държави, които са страни по Договора за създаване на Енергийната общност или по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП).

Комисията препоръчва също така да се изяснят в учредителните документи правилата за участие на наблюдателите в общото събрание, управителния съвет и работните структури (напр. работни групи) на ЕМОМВ. Чрез тези правила следва да се избягва нежеланото влияние на наблюдателите върху вземането на решения от ЕМОМВ, като се има предвид, че основната роля на ЕМОМВ е да изпълнява мандатите на ЕС и да насърчава целите на ЕС. Това следва да включва укрепване на рамката за поверителност за наблюдателите и правила за управление на достъпа на наблюдателите до информация (видове информация, достъпна за наблюдателите), за да се избегне разкриването на информация, която може да застраши интересите на ЕС.

II.5. **Състав на управителния съвет**

II. 5.1 *Съдържание*

В член 29 от проекта на устав се предвижда избирането на до 17 члена на управителния съвет. Изборът на управителния съвет се състои от триетапен процес, който включва предварително разпределени места с цел поощряване на държавите членки, които инвестират в областта на водорода. При избора на управителния съвет обаче общото събрание е длъжно да вземе предвид балансираното представителство на ОПМВ. Съгласно критерия в проекта на устав, който присъства и в проекта на ПП, общото събрание се задължава да постави силен акцент върху постигането на справедлив и разумен регионален баланс между членовете при избора на председател, заместник-председатели и членове на управителния съвет, както и да осигури справедливо и разумно представителство на ОПМВ от по-малките държави членки.

Освен това в член 16, параграф 2 от проекта на ПП се посочва, че кандидатите за членове на управителния съвет, заместник-председатели и председател се избират измежду служителите на членуващите ОПМВ или на дружествата майки, които имат право да представляват законно членуващите ОПМВ.

II. 5.2 *Становище на ACER*

На първо място, ACER отбелязва, че целта на принципа на регионалния баланс е да се наложи ограничение на триетапната система, като се задължи разпределението на предварително определените места да не води до това регионите да получават повече места, отколкото е необходимо съобразно справедливото и разумно регионално разпределение. ACER добавя, че макар триетапният изборен процес, предназначен да поощри първите участници, да е ясно очертан в учредителните документи, конкретното въздействие на принципа на регионалния баланс върху механизма за избор и гласуване остава неясно.

С цел повишаване на прозрачността ACER препоръчва този аспект да се разработи или в самите учредителни документи, или като минимум в документ с насоки, достъпен за заинтересованите страни при необходимост. Ако се възприеме последният подход, документът с насоки и всички последващи изменения следва да бъдат докладвани на ACER и Комисията при приемането му.

На второ място, ACER също така счита за разумно четирите места, предоставени на държавите членки с водеща роля, да са ограничени във времето и да отпаднат с въвеждането на алтернативна система, която след това ще поощри тези държави чрез преразпределение на гласовете в общото събрание (т.нар. „*Grid Significance Factor*“ (корекционен коефициент), посочен в член 24, параграфи 5 и 6 от проекта на устав и член 13 от проекта на ПП). Макар ACER да признава, че размерът на инвестиционните разходи и несигурността, свързана с бъдещото развитие на пазара на водород, могат да бъдат съображение за предоставяне на по-дълъг срок на гарантираното място, съобразено с тези фактори, същевременно остава съмнението, че това място трябва да бъде гарантирано за постоянно. Ето защо ACER препоръчва изрично да се предвиди бъдещо преразглеждане на това правило.

II.5.3 *Становище на Комисията*

Комисията признава, че е трудно да се намери равновесие между необходимостта от справедлив и разумен регионален баланс сред членовете при избора на председател, заместник-председатели и членове на управителния съвет и осигуряване на справедливо и разумно представителство на ОПМВ от по-малките държави членки, от една страна, а от друга — да се поощрят държавите членки с водеща роля предвид несигурността в развитието на бъдещия пазар на водород. Процесът на избор на управителния съвет е един от ключовите раздели на учредителните документи на ЕМОМВ, в които тези трудности си проличават.

Като взема предвид становището на ACER, Комисията препоръчва учредителните документи да бъдат изменени, както следва:

— да се осигури по-голяма прозрачност, като се разясни конкретното въздействие на принципа на регионалния баланс върху механизма за избор и гласуване в учредителните документи или в други публично достъпни документи; всеки такъв документ и неговите изменения следва да се представят на Комисията и ACER; и

— да се предвиди бъдещо преразглеждане на правилата за предварително разпределените места в управителния съвет с цел постепенното им отпадане след въвеждането на коректив коефициент.

II.6. **Изменения на учредителните документи — членове 47 и 50 от устава**

II. 6.1 *Съдържание*

В член 57, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2024/1789 се посочва, че ОПМВ представят на Комисията и на ACER всеки проект за изменение на устава, списъка на членовете или процедурния правилник, включително процедурния правилник относно консултирането със заинтересованите страни. Процесът на предоставяне на тези становища е описан подробно в член 57, параграфи 9—12 от Регламент (ЕС) 2024/1789 и е същият като при приемането на учредителните документи на ЕМОМВ.

В член 47 от устава, приложим към изменението на устава, и в член 50 от проекта на устав, приложим към изменението на ПП, се предвижда, че ако ЕМОМВ не получи становището на Комисията относно предложените изменения в срок от седем месеца след представянето им на Комисията и ACER, то ЕМОМВ приема, че Комисията няма възражения и пристъпва към одобряване на измененията.

II. 6.2 *Становище на ACER*

ACER отбелязва, че презумпцията за положително становище на Комисията не е в съответствие с член 57, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2024/1789. В посочения регламент има ясна разпоредба, че изричното положително становище на Комисията е предпоставка за приемането на изменения. Поради това ACER препоръчва тази презумпция да се замени с изискване за получаване на положително становище от Комисията.

II.6.3 *Становище на Комисията*

Комисията е съгласна с ACER, че членове 47 и 50 от устава не са в съответствие с член 57, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2024/1789. Поради това Комисията препоръчва да се изменят тези членове от проекта на устав, за да се поясни, че изменението на всички учредителни документи (по-специално устава, списъка на членовете и процедурния правилник, включително процедурния правилник относно консултирането със заинтересованите страни) трябва да получи положителното становище на Комисията, преди измененията да могат бъдат приети, а документите — да бъдат финализирани.

II.7. **Промени в списъка на членовете**

II. 7.1 *Съдържание*

В член 57, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2024/1789 списъкът на членовете на EMOMB е включен в списъка на учредителните документи, които EMOMB представя за становище на Комисията и ACER в случай на изменение.

Както проектът на устав, така и проектът на ПП не очертават ясно процеса на изменение на списъка на членовете и не разглеждат ролята на Комисията и ACER в този процес. В устава се посочва само, че общото събрание има право да взема решения или да предприема действия, които водят до промени в списъка на членовете (приемане на нови членове в член 7, параграф 1 от устава и член 2, параграф 2 от ПП, прехвърляне на членство в член 8, параграф 1 от устава, изключване на членове в член 10, параграф 1 от устава и член 4, параграф 1 от ПП или управление на оставки в член 9 от устава и член 3, параграф 3 от ПП).

II. 7.2 *Становище на ACER*

ACER изразява мнението, че пропускането на процеса на изменение на списъка на членовете в учредителните документи оставя тези процеси извън законоустановената рамка и това създава несигурност. Според ACER това е особено тревожно, тъй като в устава процедурата за изменение на устава и ПП е изрично описана (членове 47 и 50 от проекта на устав), но в него не се посочва как следва да се актуализира списъкът на членовете. Поради това ACER препоръчва в учредителните документи да се поясни, че промените в списъка на членовете, като например приемане, прехвърляне, оставка и изключване, трябва да се представят както на ACER, така и на Комисията.

II.7.3 *Становище на Комисията*

Комисията е съгласна с ACER, че пропускането на правилата за изменение на списъка на членовете създава несигурност. Поради това Комисията препоръчва да се изменят проектите на устав и на ПП, за да се поясни, че измененията на списъка на членовете се представят на Комисията и на ACER за становище и трябва да получат положителното становище на Комисията.

II.8. **Разпускане на EMOMB — член 48 от устава**

II. 8.1 *Съдържание*

В член 48 от проекта на устав се посочва, че разпускането на EMOMB може да стане само по предложение на управителния съвет и трябва да бъде одобрено от общото събрание, като се изисква специално мнозинство и кворум от две трети, и че общото събрание определя метода на разпускане и ликвидация.

II. 8.2 *Становище на ACER*

ACER подчертава, че създаването и съществуването на EMOMB е предвидено в Регламент (ЕС) 2024/1789, за да се осигури оптимално управление на мрежата на ЕС за водород и да се даде възможност за търговия и доставка на водород извън границите на ЕС. С цел осигуряване на адекватен регулаторен надзор, както се изисква от регламента, ACER препоръчва в учредителните документи изрично да се посочи, че всяко решение на общото събрание на EMOMB за разпускане на асоциацията трябва първо да получи становището на ACER и на Комисията и че такова решение не може да бъде прието, ако становището на Комисията не е положително.

II.8.3 *Становище на Комисията*

Комисията споделя опасенията на ACER по отношение на правилата в член 48 от проекта на устав и разпускането на ЕМОМВ.

Ето защо Комисията препоръчва да се измени уставът, за да се поясни, че разпускането на ЕМОМВ следва да се разглежда като изменение на учредителните документи за създаване на ЕМОМВ и следователно трябва да бъде представено на ACER и на Комисията за становище и трябва да получи положителното становище на Комисията.

II.9. **Двустранни споразумения с оператори на мрежи за водород от трети държави — член 26 от ПП**

II. 9.1 *Съдържание*

С член 26 от проекта на ПП се разрешава на ЕМОМВ да сключва двустранни споразумения за сътрудничество с оператори на водородни мрежи от трети държави, които не отговарят на условията за получаване на статут на наблюдател. Тези двустранни споразумения се сключват от управителния съвет след получаване на единодушно одобрение от всички членове, включително пряко засегнатите асоциирани партньори. В тази разпоредба също така се уточнява, че въпросните споразумения са предназначени за обмен на информация и координирани действия.

II. 9.2 *Становище на ACER*

ACER отбелязва, че макар разпоредбата да гарантира, че това сътрудничество няма да предостави на оператори от трети държави достъп до структурите на ЕМОМВ или до информация, която е предназначена изключително за членовете на ЕМОМВ, остава неясно за каква конкретна информация се отнася това и как се отнася до информация, класифицирана като поверителна или непублична.

Освен това ACER добавя, че тъй като асоциираните партньори и наблюдателите имат достъп до всички структури на ЕМОМВ, изглежда, че само малка част от информацията би била наистина ограничена до членовете на ЕМОМВ. Според ACER това означава, че по-голямата част от информацията, налична в ЕМОМВ, би могла да бъде споделена с оператори от трети държави чрез тези двустранни споразумения, което би могло да окаже съществено въздействие върху дейността на ЕМОМВ.

ACER препоръчва тези споразумения да бъдат признати като част от основните функции на ЕМОМВ, да бъдат регламентирани в учредителните документи и да подлежат на предварителен преглед от ACER и Комисията, особено по отношение на информацията, която се споделя с оператори от трети държави.

II.9.3 *Становище на Комисията*

Комисията споделя опасенията на ACER и приканва ЕМОМВ да измени проекта на ПП, за да включи правила за обмен на информация с оператори на мрежи за водород от трети държави в рамките на сътрудничеството, основано на двустранни споразумения, включително ясно разграничение между информацията, достъпна изключително за членовете на ЕМОМВ, и информацията, която може да се обменя с оператори на мрежи за водород от трети държави.

II.10. **Комитети за изготвянето на проекти — член 33 от ПП**

II. 10.1 *Съдържание*

В член 72, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2024/1789 се изисква ЕМОМВ да свика комитет за изготвянето на проект, който да подпомага разработването на мрежови кодекси. Този комитет трябва да включва представители на ACER, ЕМОПС за газ, ЕМОПС за електроенергия и, когато е приложимо, на ООРСЕС (Организацията на операторите на разпределителни системи в Европейския съюз), както и ограничен брой ключови засегнати заинтересовани страни.

В член 33, параграф 5 от проекта на ПП се посочва, че всеки мрежов кодекс следва да има свой собствен комитет за изготвяне на проекти. В него се посочва още, че съставът на тези комитети ще се определя чрез прозрачен и обективен процес, като се използват приобщаващи критерии за подбор, и че на отхвърлените кандидати ще се представят мотивите за отхвърлянето им. Освен това в посочения член се предвижда, че ЕМОМВ ще публикува правилата, уреждащи работата и формирането на комитетите за изготвянето на проекти, при започването на всеки процес на разработване на мрежов кодекс.

II. 10.2 *Становище на ACER*

ACER има няколко коментара по отношение на комитетите за изготвянето на проекти.

На първо място, ACER отбелязва, че в член 33 от проекта на ПП не е обяснено как ще бъдат създадени комитетите за изготвянето на проекти и как ще функционират, както и че тяхната роля в процеса на разработване на мрежовия кодекс на ЕМОМВ също е неясна. В член 26, параграф 6 от ПП се говори за „консултация“, което предполага, че комитетите за изготвянето на проекти служат предимно като консултативни или съвещателни органи, докато работните групи извършват действителното изготвяне на проектите. Не са уточнени също и равнището или честотата на взаимодействие между работните групи и комитетите за изготвянето на проекти.

Поради това ACER препоръчва в ПП да се изясни кога и как се свикват комитетите за изготвянето на проекти, до каква документация ще имат достъп и какво е тяхното участие на различните етапи от процеса на разработване на мрежовия кодекс до предаването на кодекса на ACER. Освен това в ПП следва изрично да се определят отношенията между комитетите за изготвянето на проекти и работните групи, чиито съответни роли трябва да бъдат по-ясно формулирани.

На второ място, ACER се позовава на резултатите от обществената консултация по проекта на учредителните документи ([5]) на ЕМОМВ, в които се предлага в разработването на мрежовия кодекс на ЕМОМВ да участват широк кръг от заинтересовани страни на пазара, като товародатели, производители, доставчици и търговски оператори. ACER е съгласна със заинтересованите страни, че това е от съществено значение за насърчаване на прозрачността и стимулиране на иновациите.

Поради това ACER препоръчва ЕМОМВ да включи разнообразна група от заинтересовани страни в рамките на комитетите за изготвяне на проекти, за да се постигне най-добро съответствие на мрежовите кодекси с настоящите пазарни реалности и технологичното развитие. Освен това, що се отнася до състава на комитетите за изготвяне на проекти, ACER препоръчва ЕМОМВ да включи в комитетите за изготвяне на проекти независими експертни органи по въпросите на климата, като например Европейския научен консултативен съвет по изменението на климата. Тяхното участие би осигурило на ЕМОМВ безпристрастни стратегически консултации по време на процеса на разработване на правилата, като се гарантира съответствие с целите на ЕС в областта на енергетиката и климата, както и с по-широките интереси на европейското общество.

II.10.3 *Становище на Комисията*

Комисията отбелязва, че ясните правила за създаването и функционирането на комитетите за изготвянето на проекти ще подпомогнат тяхната роля в процеса на разработване на мрежовия кодекс.

Поради това Комисията приканва ЕМОМВ да измени ПП, за да въведе правила относно:

— кога и как се свикват комитетите за изготвянето на проекти;

— документацията, до която те ще имат достъп;

— тяхното участие на всички различни етапи от процеса на разработване на мрежовия кодекс; и

— ролите на комитетите за изготвянето на проекти и на работните групи и взаимоотношенията между тях.

Освен това Комисията е съгласна с ACER, че включването на широк кръг от заинтересовани страни в областта на водорода, включително независими експертни органи по въпросите на климата и представители на гражданското общество, ще насърчи прозрачността, ще стимулира иновациите и ще допринесе за постигането на свързаните с климата цели на ЕМОМВ, посочени в член 57, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2024/1789. Това би отразило и правното задължение да се гарантира участието на ключови засегнати заинтересовани страни в комитетите за изготвяне на проекти.

Поради това Комисията препоръчва да се измени член 33 от ПП, за да се отрази това предложение.

II.11. **Ангажиране и консултации на заинтересованите страни**

II. 11.1 *Съдържание*

С член 63 от Регламент (ЕС) 2024/1789 се изисква от ЕМОМВ да проведе широкообхватен процес на обществени консултации, когато подготвя своите резултати. Процесът трябва да започне на ранен етап, да бъде открит и прозрачен и да включва всички съответни участници на пазара, по-специално организациите на заинтересованите страни, в съответствие с

([5]) На 23 септември 2024 г. ACER стартира обществена консултация по проекта на учредителните документи на ЕМОМВ, като прикани всички заинтересовани страни да представят своите коментари до 21 октомври 2024 г. ACER потърси мнения конкретно от организации, представляващи всички заинтересовани страни, и по-специално ползвателите на системата, включително клиентите. ACER получи 13 отговора, които бяха разгледани при изготвянето на становището. Тези отговори са публикувани на уебсайта на ACER за публично допитване и са обобщени в доклада за оценка, приложен към становището на ACER.

процедурния правилник за консултация със заинтересованите страни. Процесът на консултация трябва да включва коментарите на заинтересованите страни преди окончателното приемане на предложението, като целта е да се установят мненията и предложенията на всички съответни заинтересовани страни по време на процеса на вземане на решения. В консултациите следва да участват също регулаторни и други национални органи, производители, ползватели на мрежата, включително клиенти, технически органи и платформи на заинтересованите страни.

II. 11.2 *Становище на ACER*

ACER отбелязва, че проектът на Процедурен правилник за консултация със заинтересованите страни (ППКЗС) като цяло отразява принципите, заложени в член 63 от Регламент (ЕС) 2024/1789. Въпреки това, както е отбелязано и от заинтересованите страни по време на консултацията на ACER, в проекта на ППКЗС липсват достатъчно подробности и прецизност, което може да застраши прозрачността и да доведе до объркване.

Поради това ACER препоръчва на ЕМОМВ да доразвие своите процеси на ангажиране и консултация на заинтересованите страни, като при необходимост предостави разяснения.

Що се отнася до минималния период на консултация, ACER счита, че двумесечният период, посочен в член 9, параграф 14 от проекта на ППКЗС, постига ефективен баланс между навременното предоставяне на резултатите на ЕМОМВ и съдържателното ангажиране на заинтересованите страни. Въпреки това ACER счита, че консултации, по-кратки от един месец, следва да се провеждат по изключение. В такива случаи заинтересованите страни следва да бъдат предварително уведомени, а причините за съкращаване на периода на консултациите следва да бъдат ясно съобщени на всички заинтересовани страни и на ACER. ACER препоръчва тази разпоредба да бъде изрично включена в член 9, параграф 14 от ППКЗС.

ACER отбелязва също така несъответствие между общия минимален двумесечен срок за консултация в член 9, параграф 14 от ППКЗС и едномесечния срок, посочен в член 32, параграф 3 от ПП за консултация със заинтересованите страни по проекта на годишната работна програма (ГРП). Като се има предвид значението на годишната работна програма за осигуряване на прозрачност на заинтересованите страни по отношение на планираните резултати и процеси на ЕМОМВ, ACER препоръчва удължаване на периода за консултация по годишната работна програма на минимум два месеца. ACER препоръчва също така в член 32, параграф 3 от ПП да се поясни, че консултациите по годишната работна програма следва да се проведат преди представянето на резултатите им за становище на ACER, което ще позволи на ЕМОМВ да включи обратната информация от заинтересованите страни във версията, представена на ACER.

II.11.3 *Становище на Комисията*

От гледна точка на Комисията формата и продължителността на обществените консултации трябва да бъдат такива, че всички засегнати заинтересовани страни да имат справедлив шанс да представят своите коментари. В този контекст периодът на консултациите от два месеца по подразбиране изглежда подходящ. Комисията препоръчва да се уточни в ППКЗС, поне чрез примери, в кои ситуации ЕМОМВ ще провежда консултации с обществеността за периоди, по-кратки от два месеца. Освен това Комисията насърчава ЕМОМВ да обмисли възможността за използване на предварителни консултации, когато официалният период за консултации е по-кратък от два месеца.

В допълнение Комисията е съгласна с ACER, че консултации, по-кратки от един месец, следва да се провеждат по изключение. Комисията приканва ЕМОМВ да измени член 9, параграф 14 от ППКЗС, за да включи задължения за ЕМОМВ да уведомява заинтересованите страни предварително в такива случаи и да им съобщава причините за съкращаване на периода на консултациите.

Комисията препоръчва също така да се приведе в съответствие разпоредбата на член 33 от проекта на ПП относно разработването на мрежов кодекс със съответните разпоредби на ППКЗС. По-специално, в член 33, параграф 2 от проекта на ПП относно плана на проекта за разработване на мрежови кодекси следва да се включи препратка към ППКЗС.

Освен това Комисията споделя загрижеността на ACER и на заинтересованите страни относно липсата на достатъчно подробности и точност в проекта на ППКЗС и приканва ЕМОМВ да доразвие своите процеси на ангажиране и консултации на заинтересованите страни, за да се осигури яснота и прозрачност.

II.12. **Многообразие и баланс между половете**

II. 12.1 *Съдържание*

В проектите на учредителните документи се съдържа единствено критерий за подбор на членовете на управителния съвет, а именно да се осигури балансирано географско и икономическо представителство сред членовете му (в член 29, параграф 2 от устава и член 17, параграф 1 от ПП). Не са включени конкретни критерии за подбор при назначаване на други висши или управленски длъжности в ЕМОМВ, като например директори, ръководители на отдели или ръководители на екипи.

II. 12.2 *Становище на ACER*

ACER би приветствала включването на критерии за многообразие и баланс между половете както при избора на членове на управителния съвет на ЕМОМВ, така и при назначаването на висши длъжности, когато това е възможно. Това би било в съответствие с регулаторните цели, заложени както в европейското ([6]), така и в белгийското законодателство ([7]), по силата на което ще бъде създадена ЕМОМВ.

II.12.3 *Становище на Комисията*

Равенството е основополагаща ценност на Съюза, установена в член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), а насърчаването на равенството между жените и мъжете е задължение на Съюза (член 3, параграф 3 от ДЕС). Комисията си е поставила за цел да постигне равенство между половете на всички управленски равнища до края на мандата 2019—2024 г. и ще продължи да отстоява тези ценности и занапред.

Ето защо Комисията насърчава ЕМОМВ да включи равната представеност на половете като критерий за избор на членове на управителния съвет и за назначаване на висши длъжности.

Съставено в Брюксел на 4 април 2025 година.

За Комисията
Dan JØRGENSEN
Член на Комисията

([6]) Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 година за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки (ОВ L 315, 7.12.2022 г., стр. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

([7]) Член 2 от белгийския федерален закон от 28 юли 2011 г., Moniteur Belge, 14 септември 2011 г.